CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język polski** **Arkusz 1.** **Test *Język polski w użyciu*** **Test historycznoliteracki**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Formy arkusza:	MPOP-P1-100, MPOP-P1-300, MPOP-P1-340, MPOP-P1-400 MPOP-P1-K00, MPOP-P1-Q00
Termin egzaminu:	24 sierpnia 2026 r.
Data publikacji dokumentu:	11 września 2026 r.

Ogólne zasady oceniania zadań w części testowej

Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania – również odpowiedzi nieprzewidziane jako rozwiązania przykładowe w zasadach oceniania.

1. Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
2. Gdy jako rozwiązanie tego samego zadania zdający podaje kilka odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a inne – błędne, nie otrzymuje punktów za żadne z tych rozwiązań.
3. Jeżeli odpowiedź zawiera wyłącznie cytat, to jest oceniana na 0 pkt.
4. Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o nierozumieniu omawianego zagadnienia i zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 pkt.
5. Jeżeli rozwiązanie zadania sprawdzającego znajomość problematyki i treści lektur obowiązkowych zawiera błąd rzeczowy, to ocenia się je na 0 pkt.
6. W zadaniach zamkniętych każdy sposób oznaczenia odpowiedzi (podkreślenie, przekreślenie, zakreślenie, obwiedzenie itd.) jest uznawany za wybór tej odpowiedzi, pod warunkiem że zdający konsekwentnie go stosuje w jednym zadaniu.
7. W przypadku rozwiązania zawierającego treści obraźliwe, wulgarne lub propagujące postępowanie niezgodne z prawem zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca oceny tego rozwiązania, np. cała odpowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania określone w podstawie programowej[1]	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania […] tekstów kultury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza […] informacje z tekstów […]; 3) […] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte […]. SP, klasy VII i VIII I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FFP

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania […] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów […]; 3) […] odczytuje informacje i przekazy jawne […]. SP, klasy VII i VIII I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie oraz trafne uzasadnienie w odniesieniu do obu tekstów.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024, poz. 1019).

Przykładowe odpowiedzi[2]

- Nie. Tylko z tekstu Ryszarda Tadeusiewicza wynika, że w inteligentnych budynkach łatwiej zapewnić bezpieczeństwo, ponieważ wszelkie zagrożenia są w nich łatwiejsze do wykrycia. Bartosza Słupczewski wskazuje natomiast, że technologia cyfrowa zastosowana w inteligentnych budynkach ułatwia kradzieże, włamania do systemu i wykradanie informacji o mieszkańcach.
- Nie. W tekście 1. wskazano, że automatyzacja w inteligentnych budynkach ułatwia sprawne reagowanie i podjęcie akcji ratunkowych w sytuacjach kryzysowych, np. w czasie pożaru czy zalania. Z kolei w tekście 2. zauważono, że obecność czujników w inteligentnych domach generuje całkiem nowe zagrożenia – np. hakerzy mogą przeanalizować brak aktywności urządzeń domowych, co pozwoli im łatwo ustalić nieobecność domowników i zaplanować fizyczne włamanie.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) […] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach […].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów […] nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 3) rozpoznaje i określa funkcje tekstu ([…] impresywną […]).

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie, jak przejawia się funkcja impresywna w ostatnim zdaniu tekstu 1., uwzględniające środek językowy potwierdzający tę funkcję.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Zastosowanie **czasownika w trybie rozkazującym** ma zachęcić odbiorcę do pozytywnej reakcji na tworzenie inteligentnych budynków.
- Użycie **czasownika w pierwszej osobie liczby mnogiej** sugeruje odbiorcy, że on także – podobnie jak autor – powinien być przychylnie nastawiony do inteligentnych budynków.
- Dzięki zastosowaniu **słownictwa wartościującego pozytywnie** (*dadzą się lubić*, *życzliwie*) przekonuje się odbiorcę do pozytywnej oceny inteligentnych budynków.
- Ta funkcja jest widoczna w użyciu **partykuły *naprawdę***. Służy ona uwiarygodnieniu opinii autora, rozwianiu ewentualnych obaw czytelnika i przekonaniu go do zaakceptowania perswazyjnego apelu o życzliwe przyjęcie zmian.
- Funkcja impresywna przejawia się poprzez zastosowanie **zdania wykrzyknikowego**. Użycie wykrzyknika nadaje zdaniu charakter silnego, emocjonalnego apelu, który ma pobudzić odbiorcę do entuzjastycznego otwarcia się na nadejście nowej technologii.

[2] W niniejszym dokumencie przykładowe odpowiedzi zawierają również oryginalne rozwiązania zdających.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) [...] rozpoznaje środki językowe […] zastosowane w tekstach […].
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji […] w analizie […] tekstów […]. SP, klasy VI–VI II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń: 1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy ([…] przysłówek, […] spójnik […]] i określa ich funkcje w tekście […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch luk w zdaniu.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Akapit 2. tekstu Bartosza Słupczewskiego został rozpoczęty (*spójnikiem* / *przysłówkiem*) **spójnikiem** *jednakże*, co sygnalizuje, że w tym akapicie (*wprowadzono inny aspekt zagadnienia* / *wzmocniono przedstawioną wcześniej argumentację*) **wprowadzono inny aspekt zagadnienia**.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1) Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście […] wyliczenie […]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) [...] rozpoznaje środki językowe […] zastosowane w tekstach […].
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 7) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
AE

Zadanie 6. (0–4)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania […] tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru […] tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza […] informacje z tekstów […]; 3) […] odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte […]. SP, klasy IV–VI I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio; 5) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w […] tworzeniu własnych wypowiedzi. 4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji […].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych […] w wypowiedziach […] pisemnych.	III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Mówienie i pisanie. Zdający: 2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej […]; 5) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: […] notatka syntetyzująca.

Zasady oceniania notatki syntetyzującej

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, na odpowiednim poziomie uogólnienia	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, ale poziom uogólnienia jest zaburzony	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście ALBO notatka przedstawia niepełne stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/ rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/ rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki	stanowisk obu autorów nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie; nie wskazano np. punktów wspólnych/ rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki	

	ujętych w tekstach obu autorów	ujętych w tekstach obu autorów	ujętych w tekstach obu autorów	
C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy (językowe, ortograficzne lub interpunkcyjne).

0 pkt – trzy i więcej błędów (językowych, ortograficznych lub interpunkcyjnych).

Uwagi.

1) Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.
2) W latach 2026–2030 poprawne jest stosowanie przez zdającego zarówno pisowni zgodnej z zasadami ortografii obowiązującymi do 31 grudnia 2025 r., jak i pisowni zgodnej z zasadami wprowadzonymi od 1 stycznia 2026 r. Zdający zachowa poprawność pisowni, jeżeli wybierze jedną z norm dla pisowni określonego wyrazu i będzie stosował ją konsekwentnie w całej notatce. Egzaminator zaznaczy błąd ortograficzny tylko wtedy, gdy w tej samej notatce ten sam wyraz zostanie zapisany na dwa różne sposoby (np. raz *Białostoczanin*, a raz *białostoczanin*).

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ NAPISANEJ PRZEZ ZDAJĄCYCH ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ (Z DYSLEKSJĄ, DYSORTOGRAFIĄ, DYSGRAFIĄ)	
Treść (0–3)	Egzaminator ocenia treść notatki syntetyzującej zgodnie z tabelą zamieszczoną na s. 7–8 tego dokumentu.
Poprawność językowa (0–1)	1 pkt – zapis poprawny językowo, dopuszczalne trzy błędy językowe. 0 pkt – cztery i więcej błędów językowych. **Uwaga.** Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię albo dysgrafię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.

Wskazówki dotyczące realizacji tematu notatki

1) Stanowiska autorów tekstów

a) Stanowisko autora tekstu 1., np.
- Inteligentne budynki przynoszą korzyści użytkownikom.
- Warto tworzyć inteligentne budynki, ponieważ ułatwiają ludziom funkcjonowanie.

b) Stanowisko autora tekstu 2., np.
- Inteligentne budynki mają nie tylko zalety, lecz także wady, dlatego należy zadbać o minimalizowanie zagrożeń związanych z funkcjonowaniem takich budynków.
- Inteligentne budynki poprawiają jakość ludzkiego życia, jednak wiążą się z nimi cyberzagrożenia.

2) Zestawienie stanowisk

a) punkty wspólne, np.:
- wygoda i ekonomiczność inteligentnych budynków
- zwiększanie funkcjonalności budynków dzięki automatyzacji systemów i urządzeń

b) punkty rozbieżne, np.:
- tekst 1.: w inteligentnym budynku łatwiej zadbać o bezpieczeństwo ludzi;
  tekst 2.: inteligentne budynki nie mają wystarczających zabezpieczeń przed utratą danych osobowych i mienia
- tekst 1.: wpływ inteligentnych budynków użyteczności publicznej na człowieka;
  tekst 2.: wpływ inteligentnych domów na człowieka.

Uwagi.

1) Kompozycja notatki jest dowolna, np. zdający może zacząć od zestawienia stanowisk autorów tekstów albo od przedstawienia stanowiska każdego z nich.
2) Nie jest błędem językowym powtarzanie w notatce syntetyzującej sformułowania *inteligentne budynki*.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 3 punkty za treść

- W obu tekstach podkreślono fakt, że inteligentne budynki zmienią życie człowieka. Tadeusiewicz widzi same korzyści wynikające z inteligentnych budynków – uważa, że zapewnią bezpieczeństwo, przyczynią się do oszczędności pieniędzy i ochrony środowiska, podniosą komfort życia. Słupczewski także zauważa pozytywny wpływ inteligentnego domu na człowieka – wskazuje na wygodę i ekonomiczność użytkowania. Podkreśla on jednak, że funkcjonalność inteligentnego domu nie zawsze jest równoznaczna z cyberbezpieczeństwem, a skomputeryzowanie takiego budynku może przynieść wielorakie szkody jego właścicielowi. [72 wyrazy]
- Zarówno Ryszard Tadeusiewicz, jak i Bartosz Słupczewski zauważają, że inteligentne budynki znacząco podnoszą komfort, wygodę oraz ekonomiczność codziennego życia ludzi. Ich stanowiska różnią się jednak w ocenie bezpieczeństwa. Tadeusiewicz skupia się na korzyściach, wskazując na ułatwione wykrywanie np. pożarów i usprawnienie akcji ratunkowych. Z kolei Słupczewski ostrzega przed cyberzagrożeniami, takimi jak ryzyko utraty prywatności, kradzieży tożsamości oraz podatność na włamania ze strony cyberprzestępców. Wskazuje także na konieczność dbania o ochronę urządzeń. [71 wyrazów]

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje […] sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację.
III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Doskonalenie umiejętności retorycznych […].	III. Tworzenie wypowiedzi 1. Elementy retoryki. Uczeń: 5) rozróżnia typy argumentów, w tym argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, […] groźby, […] argumenty *ad personam*).

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

PP

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury […] światowej […]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów […]; 12) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty […], określa cechy wspólne i różne.

Zasady oceniania

1 pkt – rozstrzygnięcie i poprawne uzasadnienie w odniesieniu do obu tekstów.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Tak. U Sofoklesa człowiek jest pokazany jako istota najpotężniejsza w naturze, która jako jedyna posługuje się mową, potrafi uprawiać rolę. Również zdaniem Kochanowskiego człowiek jest koroną stworzenia, górującą nad innymi bytami choćby inteligencją.

- Koncepcje człowieka w obu tekstach się różnią. U Sofoklesa człowiek ma władzę niepodzielną nad naturą, potrafi nad nią panować i czerpać z niej korzyści. Natomiast Kochanowski zwraca uwagę, że człowiek wszystko dostał od Boga, który wyniósł człowieka ponad inne stworzenia.

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów […]; 12) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty […], określa cechy wspólne i różne; 13) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie propozycji interpretacyjnej.

Zasady oceniania

2 pkt – rozstrzygnięcie i sformułowanie dwóch poprawnych argumentów w odniesieniu do obu tekstów.
1 pkt – rozstrzygnięcie i sformułowanie jednego poprawnego argumentu w odniesieniu do obu tekstów.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

1) Rozstrzygnięcie: Jest podobna.
Argumenty, np.:
- Święty Franciszek wyraża podziw dla piękna świata stworzonego przez Boga. Podmiot liryczny wiersza także podziwia piękno przyrody i oddaje jej hołd.
- Podmiot liryczny wiersza wyraża przekonanie, że człowiekowi niewiele potrzeba do szczęścia, całym jego majątkiem jest bijące serce, zaś św. Franciszek także propagował ubóstwo i wskazywał, że trzeba za nie dziękować Bogu.

2) Rozstrzygnięcie: Nie jest podobna.
Argumenty, np.:
- Podmiot liryczny wiersza *Gloria* oddaje cześć przyrodzie, zaś św. Franciszek podkreśla, że chwała należy się Bogu.
- Św. Franciszek nade wszystko kocha Boga, modli się do niego i jego uznaje za przyczynę wszystkiego, co przeznaczone dla człowieka, zaś podmiot liryczny wiersza *Gloria* kocha świat i podkreśla swe uwielbienie dla tych, którzy nie dopuszczają się przemocy: słońca i człowieka, który nie zna gniewu.

3) Rozstrzygnięcie: Częściowo jest podobna.

Argumenty, np.:

- Święty Franciszek chwali piękno świata jako dzieło Boga. Podmiot liryczny wiersza *Gloria* również wychwala piękno natury.
- Święty Franciszek przyjmuje postawę pochwalną wobec wielkości Boga, natomiast podmiot liryczny wiersza wyraża pochwałę natury.
- Św. Franciszek nakłania do przyjęcia postawy wdzięczności wobec Boga jako Stwórcy wszystkiego. Podmiot liryczny wiersza E. Stachury pochwala los wagabundy/włóczęgi cieszącego się swoją niezależnością w świecie.

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury […] światowej […]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię […]; 7) wykazuje się znajomością zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Walery pozornie akceptuje poglądy Harpagona, jednak przekaz jego słów jest podszyty szyderstwem ze skąpca, którego rzekomo popiera.
- Gdy Harpagon lekceważy wszystkie argumenty Walerego, ten wbrew prawdzie stwierdza: *To prawda; to zamyka usta. Bez posagu!*. W tej wypowiedzi jest ukryta kpina ze skąpca. Walery nie myśli tak, jak mówi, chce dla Elizy jak najlepiej, bo ją kocha.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 1) […] sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: […] pozytywizm […]; 7) wykazuje się znajomością […] treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne podanie tytułu utworu i nazwy epoki literackiej.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Tytuł utworu: *Lalka*
Nazwa epoki literackiej: pozytywizm

Zadanie 11.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 2) rozpoznaje w utworze literackim elementy […] realizmu.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wykazanie obecności co najmniej dwóch elementów realizmu we fragmencie *Lalki*.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.
Rozwiązanie zadania 11.2. jest oceniane, nawet jeżeli przyznano 0 pkt za rozwiązanie zadania 11.1.

Przykładowe odpowiedzi
Elementy realizmu we fragmencie *Lalki*, np.:
- We fragmencie występuje dbałość o prawdę historyczną – narrator odwołuje się do autentycznych wydarzeń, np. pokoju san-stefańskiego, wyboru papieża.
- Wskazanie autentycznego miejsca akcji – Warszawa.
- Zachowanie gości w winiarni zostało ukazane w sposób prawdopodobny, zgodny z rzeczywistością (rozmowy mężczyzn na tematy dotyczące zarówno lokalnych, jak i światowych spraw, mogłyby mieć miejsce w ówczesnej rzeczywistości).
- Gośćmi winiarni są przedstawiciele grup społecznych z XIX wieku, np. kupcy, fabrykanci.
- O wydarzeniach opowiada wszechwiedzący narrator – zna tematy rozmów gości winiarni / przytacza opinie gości winiarni o Wokulskim.

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz ich związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza tabeli.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A1, B3

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z[e] zjawiskami społecznymi […]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza […] informacje z tekstów.
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich […].	II. Kształcenie językowe. 3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi ([…] paradoksy) […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega paradoks stosunku człowieka do formy, zilustrowane sytuacją z *Ferdydurke*.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie, na czym polega paradoks stosunku człowieka do formy, ALBO trafne zilustrowanie paradoksu stosunku człowieka do formy sytuacją z *Ferdydurke*.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Wyjaśnienie: Paradoks polega na tym, że człowiek, chcąc wykształcić własną formę, unika wtłaczania w schematy narzucone przez innych, a potem sobie uświadamia, że znajduje się w formie, która go ogranicza.
  Sytuacja: Józio uważał się za niezależnego i oryginalnego w swej postawie, a potem dał się upupić Pimce – wtłoczyć w niedojrzałość.
- Wyjaśnienie: Paradoks dotyczy postawy człowieka wobec formy – człowiek ma świadomość, że jego walka z formą jest bezsensowna, bo od niej nie da się uciec: uciekając z jednej, wpada się w drugą.
- Sytuacja: Józio w Bolimowie wpadł w formę człowieka upupianego przez ciotkę, a porywając Zosię, by uciec z poprzedniej formy, wpadł w nową – poczuł się zależny od dziewczyny.

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego […]; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów […]; 12) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega […] nawiązania w porównywanych utworach.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie luki w każdym ze zdań.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nagromadzenie w zacytowanym fragmencie wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego porównań oraz (*epitetów* / *antytez*) **epitetów** buduje w utworze nastrój grozy. Zastosowane we fragmencie utworu obrazowanie poetyckie jest nawiązaniem do (*„Księgi Hioba”* / *„Apokalipsy św. Jana”*) „**Apokalipsy św. Jana”**, o czym świadczy wizyjny sposób opisu sytuacji lirycznej w wierszu.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury […] światowej […]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury […]. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich […] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie zilustrowane przykładem działania Jeana Tarrou.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W przytoczonym fragmencie zaraza to zło, które szerzy się na świecie. Jego przejawem jest także dżuma w Oranie, ponieważ staje się przyczyną niepotrzebnego cierpienia i śmierci. Taki pogląd prezentuje Jean Tarrou, który podczas epidemii wraz z dr. Rieux organizuje oddziały sanitarne, ponieważ za swoją życiową misję uważa bunt przeciw wszelkim przejawom zła.

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich […]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach […].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów […]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 5) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki. SP, kl. VII–VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) interpretuje dzieła sztuki ([…] grafika […]).

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu dwóch elementów graficznych w kontekście problematyki dramatu *Tango*.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu jednego elementu graficznego w kontekście problematyki dramatu *Tango*.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- **Karta do gry** – jako karta o wysokiej wartości symbolizuje paradoksalne zwycięstwo jednostki prymitywnej, czyli Edka, który pokonał Artura i podporządkował sobie domowników.
- **Czerwona ręka** to symbol przejęcia władzy wskutek rozlewu krwi – Edek splamił rękę krwią Artura. Zwycięstwo Edka zapowiada rządzenie z użyciem siły fizycznej. Jest to również nawiązanie do rzeczywistości PRL-u, kiedy komuniści (z którymi wiąże się czerwień) rządzili twardą ręką.
- **Ręka pociągająca za sznurki** – może oznaczać nieudaną próbę przywrócenia przez Artura porządku w rodzinie. Bohater sterował domownikami wbrew ich woli, próbował zapanować nad nimi z pomocą silnej jednostki, jaką był Edek, co skończyło się dla Artura tragicznie. To pokazuje, że agresja jest siłą niszczącą.
- **Ręka sterująca marionetkami** – gbur i prostak przejął kontrolę nad słabszymi, bardziej wrażliwymi i inteligentnymi jednostkami i on będzie nimi sterował jak marionetkami – w finale dramatu jemu się wszyscy podporządkowują.
- **Czarny dom** – może symbolizować moralną degrengoladę w rodzinie Stomila: brak wartości i odrzucenie tradycji prowadzą do anarchii, a ostatecznie – do upadku rodziny.
- **Dach oderwany od domu** to symbol zagrożonego bezpieczeństwa rodziny ze strony kogoś obcego (w tym przypadku Edka), kto dla własnych celów chce ją zniszczyć i wprowadzić rządy dyktatorskie.